

Sygn. akt IV CZ 102/11

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Grzegorz Misiurek

ze skargi powódki

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego

z dnia 30 września 2010 r., sygn. akt I ACa 690/10,

w sprawie z powództwa Janiny A.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Apelacyjnemu

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 stycznia 2012 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 9 lutego 2011 r., sygn. akt I ACa 112/11,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia Sądowi
Apelacyjnemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2011 r., sygn. I ACa 112/11, Sąd Apelacyjny odrzucił skargę powódki Janiny A. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 30 września 2010 r., sygn. I ACa 690/10, oddalającym apelację powódki od wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Okręgowy z dnia 17 grudnia 2009 r., sygn. I C 1324/08, którym oddalone zostało jej powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu o zapłatę. W ocenie Sądu Apelacyjnego powódka nie oparła skargi o wznowienie na ustawowej podstawie. Odnosząc się do wskazanej w skardze podstawy przewidzianej w art. 401 pkt 2 k.p.c., polegającej na pozbawieniu powódki możliwości działania przez przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej podczas jej usprawiedliwionej nieobecności, Sąd Apelacyjny przyjął, że strona postępowania nie ma obowiązku uczestniczenia w rozprawie, a do sądu należy jedynie zawiadomienie strony o wyznaczonym terminie rozprawy, co nastąpiło zarządzeniem z dnia 20 sierpnia 2010 r., doręczonym powódce w dniu 30 sierpnia 2010 r. Natomiast stosownie do art. 214 § 1 k.p.c. konieczność odroczenia rozprawy z powodu nieobecności strony zachodzi jedynie w przypadku jej nieobecności wywołanej nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną przeszkodą, której nie można przewyciężyć. Sąd Apelacyjny wskazał, że powódka nie przedłożyła jakiegokolwiek usprawiedliwienia swej nieobecności w dniu rozprawy i w konsekwencji nie było podstaw do uwzględnienia jej wniosku o nierozpoznawanie sprawy pod jej nieobecność. Ponadto w ocenie Sądu Apelacyjnego, mimo że wniosek powódki o sporządzenie uzasadnienia został odrzucony jako przedwczesny postanowieniem z dnia 29 września 2010 r., mogła ona skutecznie złożyć ponownie taki wniosek w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji wyroku, czego jednakże nie uczyniła. Zatem niesporządzenie uzasadnienia przez Sąd Apelacyjny nie wiązało się z uchybieniem przepisom postępowania i nie pozbawiało powódki możliwości działania w postępowaniu. Z kolei odnosząc się do podstawy przewidzianej w art. 401 pkt 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny przyjął, że w postępowaniu objętym skargą o wznowienie wobec sędziów tego Sądu nie zachodziły przesłanki wyłączenia z mocy prawa przewidziane w art. 48 k.p.c., a

żądania wznowienia postępowania nie uzasadnia okoliczność, że w sprawie orzekał sędzia, w stosunku do którego istniała podstawa do jego wyłączenia na wniosek w oparciu o art. 49 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżyła zażaleniem powódka, zarzucając naruszenie art. 401 pkt 2 w zw. z art. 214 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu, że w piśmie z dnia 16 września 2010 r. usprawiedliwiła swą nieobecność podczas rozprawy wyznaczonej na dzień 30 września 2010 r., dołączając do tego pisma kopię powiadomienia z Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 września 2010 r., skierowanego do niej jako pokrzywdzonej w sprawie o sygn. II Kp 441/10, z którego wynikało, że w sprawie tej posiedzenie odbędzie się również w dniu 30 września 2010 r. Z tego względu powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, skoro w postępowaniu objętym skargą o wznowienie pozwany był Skarb Państwa reprezentowany przez Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie, a powódka sygnalizowała wątpliwości co do jego bezstronności, co powinno być podstawą wyznaczenia innego sądu w trybie art. 44 k.p.c. Ponadto wniosła o przyznanie nieopłaconych w całości ani w części kosztów pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu zażaleniowym przez adwokata ustanowionego z urzędu.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany, reprezentowany przez radcę Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. Trafnie podnosi się w nim, że w odpowiedzi na zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy przed Sądem Apelacyjnym na dzień 30 września 2010 r., doręczone powódce w dniu 30 sierpnia 2010 r., złożyła ona w dniu 20 września 2010 r. pismo obejmujące jej oświadczenie o braku „zgody na orzekanie” pod jej nieobecność, do którego dołączyła kopię jej zawiadomienia jako pokrzywdzonej, pochodzącego z Sądu Okręgowego w W. o wyznaczeniu na dzień 30 września 2010 r. posiedzenia w sprawie o sygn. II Kp 441/10 (k. 226 akt sprawy o sygn. I C 1324/08). Biorąc to pod uwagę należy uznać za nieuprawniony wniosek Sądu Apelacyjnego, że powódka nie przedłożyła

jakiegokolwiek usprawiedliwienia swej nieobecności i w związku z tym nie było podstaw do uwzględnienia jej wniosku o odroczenie rozprawy apelacyjnej. W uzasadnieniu podstaw skargi o wznowienie powódka podniosła, że jej nieobecność na rozprawie apelacyjnej była usprawiedliwiona. Wobec tego oceniając dopuszczalność skargi o wznowienie z punktu widzenia oparcia jej na ustawowej podstawie, stosownie do art. 410 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny powinien był rozważyć, czy zawiadomienie o posiedzeniu przed Sądem Okręgowym w W. uzasadniało odroczenie rozprawy apelacyjnej w oparciu o art. 214 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. na wniosek powódki wnoszącej apelację. Niedokonanie takiej oceny, związanej z twierdzeniem powódki o pozbawieniu jej możliwości działania w postępowaniu apelacyjnym, będącym podstawą skargi o wznowienie, oznacza zaś odrzucenie tej skargi z uchybieniem art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ zd. pierwsze w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji, koszty postępowania zażaleniowego pozostawiając końcowemu rozstrzygnięciu w oparciu o art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394³ § 3 k.p.c.